

Hoe kleine Ben bidden leerde.

door **WILHA RIEM VIS.**

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Hoe kleine Ben bidden leerde

DOOR

WILHA. RIEM VIS

DERDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

EEN KINDERGEVANGENIS.

De kleine Ben Rotte was een guitige jongen van vijf en een half jaar, met een mooien krullebol en een paar heldere, blauwe kijkers. Zijn moeder was weduwe en moest bijna elken dag uit werken. Dan ging onze Ben naar . . . een bewaarschool, denkt ge? Mis! Er waren nog geen bewaarscholen in de stad, waar hij woonde. Toch ging hij wel ergens heen, waar kinderen bewaard werden. Elken dag — wanneer zij uitging ten minste — bracht zijn moeder hem naar een klein huisje in een steegje, bij een oude vrouw, die, behalve hem, nog vijftien andere kinderen dagelijks onder haar hoede nam. De arme schaapjes leerden er niets, zelfs geen enkel mooi versje, en de dagen duurden hun soms heel, heel lang. Vooral onze Ben, die het liefst van den morgen tot den avond had willen loopen en springen, klauteren en pret maken, of ook lachen en praten, verveelde zich daar verschrikkelijk. Urenlang moest hij op een stoofje, of op den grond zitten, zonder iets anders te doen te hebben dan rondkijken en fluisterend nu en dan een woordje praten met de kleintjes, die het dichtst

bij hem zaten; want, wat zij ook deden, leven maken mochten de kinderen niet; wel slapen als zij wilden. Dit deed de oude vrouw Reinders zelve trouwens ook zoo af en toe, vooral des middags; en, o wee, als een kleine levenmaker haar dutje stoorde, dan ging hij over de knie, en kreeg een duchtig pak slaag, iets wat Ben nog al eens te beurt viel. Rondkijken dus, dat mocht hij doen; maar er was zoo weinig te zien. Niets dan de oude stoven en bankjes, waar hij en zijn makker-tjes op zaten, en de leunstoel met de groote steenen stoof van de vrouw, behalve nog een verveloos tafeltje, waarop altijd, hetzij een gebarsten trekpotje of een oud koffieketeltje met een kommetje er naast, gereed stond om vrouw Reinders „een kopje troost”, zooals zij het noemde, te bezorgen. Arme vrouw! Geen anderen troostkende zij in dit moeitevolle leven, dat voor haar reeds ten einde liep, dan nu en dan haar lichaam eens te goed te doen, iets te eten of te drinken, dat haar smaakte! Wat er eenmaal met hare ziel gebeuren zou, daarover dacht zij niet eens, en het maakte haar dus ook niet ongerust. Veel minder bekommerde zij zich om het eeuwig geluk der aan haar zorg toevertrouwde kindertjes. Niet eens hun lichamelijk welzijn ging haar ter harte, anders zou zij de arme stumpers wel een weinig beweging gegund, en ook voor wat licht en versche lucht gezorgd, of hen ten minste een enkele maal per dag eens frisch gewasschen hebben; doch niets van dit alles gebeurde. Deur en raampjes bleven den ganschen dag stijf dicht; de laatste met de donkergroene gordijntjes er voor geschoven, opdat er toch geen enkel zonnestraaltje zou binnen dringen om de kleinen wat op te vroolijken; zelfs des winters werden zij niet weggeschoven, wanneer

de zonnewarmte toch in geen geval hinderlijk kon wezen. Ook werd er dan in het ijskoude vertrekje geen kachel aangemaakt, maar wel zorgde vrouw Reinders er voor, dat zij elken morgen een flinke kool vuur in haar stooft deed; en met haar wollen doek om, had zij zelve het zodoende warm genoeg. Zij zelve, ja, dit was ook de eenige persoon, welke zij liefhad en koesterde; wel ongelukkig, nietwaar? En ge kunt wel begrijpen, dat de lieve Heiland, die nooit aan zichzelf, maar altijd aan het welzijn en het geluk van anderen dacht, en in 't bijzonder ook de kinderen zoo liefhad, geen intrek in dit huisje had genomen, en evenmin in 't hart der onvriendelijke bewoonster.

De eenige afwisseling gedurende die lange, vervelende dagen, waarnaar die kleine kleuters, en onze Ben niet het minst, telkens weer met groot verlangen uitzagen, dat was het te voorschijn halen van de boterhammen, door de moeders meegegeven, en van den ketel water met een scheutje melk er door, welken vrouw Reinders dan uit het keukentje ging krijgen, tegelijk met twee tinnen kroesjes. Twee, meer had zij er niet voor die zestien kinderen; en met gretigen blik wachtte elk op zijn beurt om er uit te mogen drinken, terwijl allen zich intusschen haastten het brood naar hun hongerige maagjes te doen verhuizen. Dat zij beginnen moesten met den Heere, die het uit de aarde had doen voortkomen, te danken voor Zijne weldaden, en Hem te vragen, de spijs en drank, welke Hij hun gaf, te willen zegenen, dat leerde vrouw Reinders hun evenmin als iets anders, en zijzelve deed het ook nooit. Zoo werd er dan maar gegeten en gedronken zonder een enkele gedachte aan den Gever van alle goede gaven.

Ben had wel een gebedje geleerd, een versje, dat hij heel prompt kende, maar hij dacht stellig, dat dit alleen bestemd was, om thuis bij zijn moeder op te zeggen. Opzeggen, ja, meer was het niet, en geen oogenblik kwam het hem in de gedachte tot God te spreken, Hem wezenlijk te danken, en om een zegen te vragen. Hij sprak eenvoudig de woorden uit, die zijn moeder hem geleerd had, en waarvan hij niet eens de beteekenis vatte; veel minder begreep hij tot Wien ze gericht waren, en waartoe het eigenlijk diende ze altijd weer te herhalen, telkens voordat hij ging eten. Maar zijn moeder had gezegd, dat het zoo behoorde, en dat hij geen groote jongen was, als hij nog niet bidden kon; dus had hij bidden geleerd, en was altijd bereid zijn bedrevenheid daarin te toonen, niet weinig trotsch, dat hij nu onder „de grooten” gerekend kon worden! Wat zei ik? *Bidden* geleerd? Ja, ziet ge, dat dacht onze Ben, maar wij weten het wel beter, nietwaar? Bidden is heel wat anders dan de oogen sluiten, de handen vouwen en een versje opzeggen. „Jongens,” zoo hoorde ik eens een onderwijzer tot zijn leerlingen zeggen, „denkt er aan, nu gaan wij vlak voor God staan, om Hem te vragen, wat wij noodig hebben.” Welnu, dit waarlijk te doen is bidden. Wie van mijn jonge vriendjes durft nu te zeggen, dat hij elken dag bidt?

Doch keeren wij terug tot Ben en zijn makkertjes. Nog vele lange, vervelende uren volgden er voor hen, nadat de boterhammen opgegeten en de inhoud van den ketel in de kroesjes was overgegaan, want dit gebeurde zoo ongeveer tusschen twaalf en één uur des middags, en eerst om zes uur op zijn vroegst kwamen de moeders om hen te halen. Denkt eens aan, van 's morgens acht

tot 's namiddags zes uur achter elkaar in hetzelfde vertrekje te zijn opgesloten, zonder eens prettig te hooren vertellen, te zingen, mooie platen te zien, of nu en dan een aardig spelletje te doen, zooals dit gebeurt op de bewaarscholen, die er thans zijn; welk kind van drie, vier of vijf jaar, zou daarbij den tijd niet vreeselijk lang moeten vallen? Geen wonder dan ook, dat die arme schepseltjes elken morgen al schreiende er heen gebracht moesten worden, en uitgelaten van vreugde telkens weer hun kleine gevangenis vaarwel zeiden. Toch dachten de moeders, dat hun kleintjes het goed hadden bij vrouw Reinders, daar deze altijd een vriendelijk woord en een glimlachje voor hen gereed had, op 't oogenblik, dat zij gebracht, en wanneer zij gehaald werden; iets waarop de kinderen zelve, des morgens door hun verdriet, en des avonds door hun overgroote blijdschap, niet eens acht sloegen. En allerminst Ben, want als eindelijk om kwart over zessen de lage deur geopend werd en zijn moeder zich op den drempel vertoonde, dan hoorde of zag hij niets meer dan haar, die hij jubelend in de armen vloog.

Op die wijze waren er bijna twee jaren voorbijgegaan, toen er iets gebeurde, waardoor ons vriendje opeens volle vrijheid verkreeg om den ganschen dag zooveel frissche lucht in te ademen, en zooveel beweging te nemen als hij maar wilde; maar de verandering was, helaas! geen verbetering voor hem, zooals het vervolg van ons verhaal ons zal doen zien.

DE ONBEKENDE TANTE.

Op zekeren dag in de maand April zat Ben als gewoonlijk met groot verlangen naar zijn moeder uit te zien; maar reeds had de groote torenklok zeven slagen doen hooren, en was het langzamerhand geheel duister geworden om hem heen, toen nog de welbekende gedaante, die hij van alle andere zelfs in donker wist te onderscheiden, niet was verschenen. Al zijn makkertjes waren achtereenvolgens al gehaald, maar zijn beurt was niet gekomen, en nu zat hij daar, schreiend en snikkend, alléén met vrouw Reinders, die duchtig aan 't brommen was, dat zij zoolang met dien huilebalk van een jongen bleef opgescheept.

Eindelijk, daar ging de deur open, en met een straal van hoop op 't verdrietig, betraand gezichtje sprong hij op; maar, neen, het was zijn moeder niet; en opnieuw stroomden de waterlanders hem uit de oogen. Evenwel „Is de kleine Ben Rotte hier nog?” klonk het hem eensklaps in de ooren, en nieuwsgierig keek hij nogmaals op; ook kwam de stem hem niet geheel en al onbekend voor.

„Jawel,” antwoordde vrouw Reinders, „ik dacht al dat hij heelemaal vergeten werd vandaag; waarom is zijn moeder niet gekomen?”

„Zijn moeder,” antwoordde de vrouw met een zucht, „het arme mensch heeft een ongeluk gekregen, en ligt nu in 't gasthuis. 't Is van morgen gebeurd, maar een kwartiertje geleden heb ik het pas gehoord, en toen ben ik dadelijk hierheen geloopt, om het kind te halen.

Ik wist eerst niet, waar ik het schaap vinden kon, maar een andere buurvrouw, die hier ook altijd een paar kinderen te bewaren geeft, heeft het mij uitgeduid. Het arme ventje kan vannacht wel bij mijn jongen slapen, en morgen zullen wij weer zien. — Waar is hij?" Dit zeggende tuurde de spreekster rond in het halfduistere vertrekje, waar nu een walmend olielichtje een flauw schijnsel wierp op de naastbijzijnde voorwerpen; doch haar kleine beschermeling kon zij niet onderscheiden in het hoekje, waar hij zat neergehurkt.

„Kom Benjamin," sprak nu vrouw Reinders op zoetsappigen toon, „zet gauw je mutsje op, kind! — Zie je wel, dat je niet vergeten wordt?"

Aarzelend trad de knaap te voorschijn, veegde zich met de smerige handjes de tranen uit de oogen, en keek toen de buurvrouw, — want als zoodanig herkende hij haar nu wel, al had zij pas kort in 'tzelfde hofje met zijn moeder gewoond, — van terzijde aan met een mengeling van wantrouwen en verbazing, waaraan zij echter een einde maakte door op vriendelijken toon te zeggen: „Kom, Ben, ga je nu eens met *mij* mee naar huis? Je moeder is ziek, maar misschien zal zij wel gauw weer beter zijn." Meteen nam zij hem bij de hand, en, hoe ook teleurgesteld en verdrietig, liet de arme jongen zich gewillig meevoeren, nu het toch niet anders kon; want alles scheen hem beter toe, dan nog langer bij vrouw Reinders te blijven. Zijn tranen kwamen echter telkens weer te voorschijn, en wat de goede buurvrouw ook deed om hem te troosten en op te vroolijken, hij ging dien avond schreiende naar bed en viel eindelijk snikkend in slaap.

En den volgenden dag? Toen vernam hij, dat zijn

lieve moeder voorgoed van hem was heengegaan; zij was in 't gasthuis gestorven, en nooit, nooit zou hij haar op aarde weerzien! Het was hem echter onmogelijk dit te gelooven; en zelfs nog lang daarna bleef hij de stille hoop koesteren, dat zij terugkeeren, of hij haar ergens wedervinden zou. Wat wist hij ook van sterven! Hij kon er zich in 't minst geen denkbeeld van maken.

Arm weesje! Al de menschen in het hofje hadden medelijden met den kleinen knaap, die nu, voor zoover men wist, geheel alleen op de wereld stond. Toch sprak niemand er van hem in huis te nemen en te verzorgen, want de bewoners van het hofje hadden al moeite genoeg om hun eigen kinderen „den mond open te houden”; en vrouw Aalten, dezelfde, die hem was komen halen bij vrouw Reinders, hoe goedhartig zij ook wezen mocht, zij evenmin als de anderen durfde hem voor haar rekening te nemen, want zij had zelve vier kinderen, en bovendien was haar man dikwijls zonder werk. Dus moet hij dan maar naar het bestedelingenhuis, werd er gezegd. Doch, neen, daar kwam op den dag na de begrafenis, die vanwege het armbestuur en van het gasthuis uit had plaats gehad, een tante zich aanmelden, welke hij zich niet herinneren kon ooit te voren gezien te hebben. Het was een zuster van zijn overleden vader, en zij gaf haar voornemen te kennen, om haar kleine neefje bij zich in huis te nemen, en voor zijn opvoeding zorg te dragen. Dat was een uitkomst, meende vrouw Aalten, en zoo dachten ook de buurvrouwen, aan wie zij het nieuws ging mededeelen, zoodra onze Ben vertrokken was; want de onbekende had hem maar meteen meegenomen. „Dat is nog eens een goede tante,” zoo luidde het eenparig oordeel, waarna allen zich verdiepten in

gissingen, of zij rijk of arm, dan wel geen van beide zou wezen, welk laatste geval hun het waarschijnlijkst voorkwam. Zeker had zij goed haar brood, anders zou zij ongevraagd zoo iets toch niet doen, en misschien had zij zelve geen kinderen, iets waarnaar vrouw Aalten vergeten had te vragen. Hoe dit echter wezen mocht, dit stond bij hen allen vast, het was een goede daad van de onbekende tante, om zich zoo maar dadelijk over het weesje te ontfermen.

Thans zullen wij eens gaan zien, of de buurvrouwen gelijk hadden met zoo te oordeelen, en of hunne gissingen waarheid bevatten. Ook Ben was nieuwsgierig, wat hem nu weer te wachten stond; doch hij waagde het niet een enkele vraag te doen aan de vreemde, die hij tante moest noemen, en die hem volstrekt niet aanstond met haar harde, schelklinkende stem, en haar scherp, doordringend oog, dat hem onwillekeurig vrees aanjoeg; zelfs toen zij, bij vrouw Aalten, haar uiterste best deed om hem vriendelijk en medelijdend toe te spreken. Zoo liep hij dan zwiijgend naast haar voort door een menigte straten en steegjes, tot zij eindelijk stilhield voor een oud vervallen huis, waarvan de deur openstond, en waaruit een aantal ruwe mannenstemmen hem tegenklonken, zoodat den kleinen jongen het hart ineenkromp van angst voor de dingen, die komen zouden. Doch wat kon hij anders doen dan zijn tante volgen, die haastig de vuile gang door, twee steile trappen op, en daarna een lang donker portaal over liep, waar aan 't eind een deur was, die zij openduwde. Nu traden zij een tamelijk groot vertrek binnen, schaars verlicht door één raam, bestaande uit een aantal kleine, met stof bedekte ruitjes zonder gordijn er voor.

Vlak daarbij stond een vierkante tafel, die letterlijk overladen was met rommel: vuile lappen, doosjes, potjes, gebarsten kopjes, een trekpot met halven tuit, een koffiekkan zonder oor en met een stuk er af, een eindje vetkaars, en tusschen al die voorwerpen in een plas koffie, waarin aardappelschillen en proppen papier lagen te drijven. Aan twee tegenovergestelde kanten van deze welvoorzienne tafel stonden twee stoelen, één met een stapeltje oude kleeren er op, die tot kussen gebruikt schenen te worden, want ze waren vol kreukels en vouwen, en ook nu ging de bewoonster van dit ongezellig vertrek er — blijkbaar niet in vergissing, want zij keek er naar — op zitten. Langzaam naderde Ben den anderen stoel, want hij was moe, en wilde heel graag eens uitrusten; maar norsch voegde zijn tante hem toe: „die stoel is niet voor jou bestemd, jongen. Wat denk je wel? Dààr kun je gaan zitten.” Dit zeggende wees zij op een omgekeerde kist, die tegen den muur stond, en waarop een groote gele kat lag te slapen. Het kind zette zich daar neer, en keek toen treurig om zich heen. Alles deed hem hier denken aan vrouw Reinders, en het schreien stond hem nader dan 't lachen bij de gedachte, dat hij niet slechts vier of vijf dagen in de week van 's morgens acht tot 's avonds zes uur, hier zou moeten doorbrengen, maar elken dag, totdat hij naar bed ging toe; zelfs 's Zondags, wanneer hij anders zoo prettig mocht spelen thuis bij zijn moeder. O, waarom had zijn lieve moeder hem toch zoo alleen gelaten?

Intusschen was zijn tante in haar stoel ingedommeld met hoed en deek om, en een oogenblik kwam het denkbeeld bij hem op hiervan gebruik te maken om stilletjes weg te loopen. Doch waarheen? Het hofje,

waar vrouw Aalten woonde, wist hij niet meer terug te vinden, en als hij op straat bleef rondloopen, wie zou hem dan te eten geven? En hij begon al flink honger te krijgen. — Daar hoorde hij eensklaps een luid gestommel op de trap, daarna op 't portaal; al nader en nader kwam het! En terwijl hij angstig omkeek naar den ingang van het vertrek, zag hij daar een langen, mageren man verschijnen, die, met een dikken stok om zich heen tastend, langzaam voortschreed, gevolgd door een flink opgeschoten, armelijk gekleeden jongen. Met een zucht plaatste de man zich op den ledigen stoel, wierp zijn hoofddekseel, een pet zonder klep, op den grond neer, en opende juist den mond om iets te zeggen, toen de vrouw, die nu wakker geworden was, zich tot den jongen wendde met de vraag: „Wel, zeker weer goede zaken gedaan, hè?”

„Goede zaken!” was het wrevelig antwoord, „ik zeg je, dat het hoe langer hoe slechter gaat! Ik houd vandaag niets over, en als je niet met twee kwartjes per dag minder tevreden wilt zijn, dan bedank ik er voor. nog langer met hem rond te loopen!”

„Heel goed,” zei de aangesprokene met iets spotachtigs in haar toon, „ik dacht juist niet lang meer van je diensten gebruik te maken; deze week hoogstens nog; ik heb een plaatsvervanger voor je gevonden.”

Zichtbaar ontsteld wierp nu de jongen een onderzoekenden blik op haar, als om te weten, of het haar ernst was; doch terstond daarop hernam hij zijn voorkomen van onverschilligheid, terwijl hij schijnbaar achteeloos zeide: „Zoo, zoo, en wie is dat heerschap?”

„Hij zal morgen met je mee gaan om den weg te leeren,” hernam zij met een zijdelingschen blik op Ben,

die niets van het heele gesprek begreep, en al zijn aandacht wijdde aan den man, die zooveen was binnengekomen. Zou het zijn oom wezen? En was hij blind? Zeker wel, want die oogen stonden zoo strak, zoo vreemd; en waar de man het hoofd ook heen wendde, hij scheen niets en niemand te zien. „O, nu begrijp ik, waarom hij met dien stok zoo om zich heen voelde,” dacht het kind verder, „hij was zeker bang te zullen vallen.” En hierin had onze Ben gelijk.

„Moet *hij* meegaan?” zoo liet de vreemde jongen zich weer hooren, „zoo’n dreumes?”

„Wel wat zou dat?” was de bitse wedervraag; „hij heeft toch niets te doen dan naast hem te loopen en een bakje op te houden! En de menschen zullen nog veel meer medelijden hebben, als hij zoo’n klein kind bij zich heeft, dat natuurlijk voor het zijne moet doorgaan. Je ziet dus, dat ik je heel best missen kan; en geef mij nu maar gauw het volle geld, anders heb ik je morgen al niet meer noodig.”

„’t Kan me wat schelen!” bromde de jongen tusschen de tanden, „ik verdien er toch niets mee!”

Tegelijk echter stak hij de hand in den zak, haalde er een handvol centen en dubbeltjes uit, telde er dertig stuivers af, en wierp dat geld op de kist neer, zóó hard, dat de poes verschrikt naar een anderen hoek van de kamer sprong en Ben haastig op zij schoof. „Daar is het, inhalig schepsel!” Met deze woorden liep hij heen, zonder iemand te groeten.

„Wat heb je te eten, vrouw,” vroeg nu de blinde, die intusschen een pijpje was gaan stoppen, „ik heb terdege honger gekregen.”

„Eten, eten!” was het antwoord, „jij denkt, geloof

ik, aan niets anders dan aan eten! Weet je dan niet, dat ik dien jongen heb moeten halen? Het was me nog al een eindje hier vandaan!"

„Toch niet zóó ver, dat je er den ganschen dag voor noodig hebt gehad!" hernam de blinde knorrig, waarop de vrouw opnieuw een bits antwoord gaf, en haar man het geraden scheen te vinden te zwijgen. Na een poosje echter hernam hij: „En waar is nu de jongen? Of heb je hem nog niet meegebracht?" Maar de vrouw had het nu opeens zoo druk gekregen met het eten klaar te maken, dat zij niets meer verstond of wilde verstaan; en Ben durfde zelf niets te zeggen, doch hij kuchte even, om te doen hooren, dat hij er was.

„O, zoo, ben je er toch! Kom eens hier, jongen; hoe heet je, zeg?"

De knaap stond dadelijk op, en ging naar den blinde toe, voor wien hij in 't geheel geen vrees gevoelde, en die hem zelfs, door zijn hulpeloosheid, aantrok.

„Ik heet Ben, oom," sprak hij zacht.

„Oom, oom," riep de vrouw eensklaps uit, „je moet *vader* zeggen, versta je? En als je met hem uitgaat, dan moet je aan de menschen vertellen, dat je moeder thuis ziek ligt, hoor!"

„Maar, Tante," zoo waagde het kind nu in 't midden te brengen, „vrouw Aalten zei, dat moeder dood was, is dat dan niet zoo?"

„Och, wel ja, domme jongen!" zoo klonk het hem tegen, „maar voortaan ben *ik* je moeder, begrijp je dat dan niet!"

„Hé," dacht Ben, „is zij dan ziek? Ik kan er niets van merken, maar als zij het zegt, zal het zeker zoo wezen." Dat zij van ziek *liggen* gesproken had, daarop had hij zoo nauwkeurig niet gelet.

„Doe jij maar wat je tante je zegt, hoor, Ben!” sprak nu de blinde weer; „en als je veel geld thuis brengt, dan zal je 't goed bij haar hebben.”

„Geld, Oom? . . . . Vader, wil ik zeggen, wie zal mij dat dan geven?”

„Wel, de menschen op straat! Je moet er om vragen met een heel smeekend stemmetje.”

„Maar ik durf geen geld te vragen aan de menschen op straat,” zei Ben met een benauwd gezicht.

„Durf je te eten?” zoo snauwde zijn tante hem toe.

Hij knikte toestemmend en keek begeerig naar een pot met boerenkool, die op 't vuur stond, met een groote worst er in.

„Ja, dat dacht ik wel! Maar wil ik je eens wat zeggen? Als je geen geld durft te vragen, dan krijg je geen eten ook, versta je?”

„Wees jij maar stil, jongen,” zei de blinde, en klopte hem op den schouder, „ze meent het zoo kwaad niet; en je zult het vragen wel leeren, hoor!”

Ben voelde zich echter hoe langer hoe minder op zijn gemak, en met angst zag hij den volgenden dag tegemoet. Het viel hem echter nog al mee, dat hij, na verloop van een half uurtje, toch al vast wat te eten kreeg, wat hij nauwelijks had durven hopen, na de zooeven gehoorde bedreiging; en nog minder toen de blinde en zijn vrouw samen uit den pot gingen eten, terwijl hij mocht toezien. Maar er was een flinke portie voor hem overgebleven en ook nog een stukje worst, dus behoefde hij niet met een hongerige maag naar bed te gaan. Naar bed, zeg ik? Neen, dat is mis; slapen ging hij wel, maar niet in een bed; en dekens of iets, dat op een kussen geleek, kreeg hij evenmin

te zien; alleen werd hem, op voorspraak van zijn oom, een oude rok gegeven om zich in te wikkelen, en verder kon hij zich neerleggen precies, waar hij verkoos. En op zijn vraag, of hij zich dan niet uitkleeden en ook niet bidden moest, begon zijn tante hartelijk te lachen. „Voor mijn part, kleed je uit,” sprak zij, „maar je zult het dan wel wat koud hebben; en bidden . . . waartoe zou dat dienen?”

Ja, waartoe? Ben wist het ook niet, omdat hij nooit waarlijk bidden had geleerd; dus maakte hij volstrekt geen bezwaar, om voortaan maar zoo te gaan slapen.

Zoo scheen dan het arme kind geheel als een heiden te zullen opgroeien, en bovendien als een bedelaar en straatlijper. Doch Eén was er, die over het arme weesje waakte, Eén die vol ontferming op den ouderloozen knaap neerzag; en de goede Herder ging het verloren schaapje na, om het te redden van een wis verderf.

III.

EEN KLEINÉ BODE VAN GOD.

Vier maanden waren er voorbijgegaan, en onze Ben wist nu al niet beter, of het behoorde zoo, dat hij elken dag met zijn blinden „vader” uit bedelen ging; en over 't geheel beviel hem dit beter dan gansche dagen bij vrouw Reinders in het sombere kamertje opgesloten te zijn. Stilzitten behoefde hij althans niet meer, want

van 's morgens vroeg tot 's avonds als het donker begon te worden, liep hij buiten, met den blinde natuurlijk; en bij voorkeur kozen zij de „rijke buurten” uit, waar hun dikwijls een stuiver of een dubbeltje, ja, soms wel een kwartje ten deel viel. Nu eens ging de tocht door mooie, breede straten met prachtige winkels, zooals de knaap nooit te voren gezien had, dan weer vatten zij post op een plein, in een park of een schaduwrijke laan, waar vele menschen voorbijkwamen, en wanneer de blinde dan aan den weg ging zitten of op een bank, dan kon Ben af en toe eens buitelen en springen naar hartelust.

Dat het in den herfst en in den winter minder aangenaam zou wezen den ganschen dag op straat te loopen, of urenlang op één plek te vertoeven, hieraan dacht hij in 't minst niet, zolang het nog zomer was; en evenmin maakte hij er zich bezorgd over, dat er zodoende weinig kans voor hem wezen zou, ooit iets goeds en nuttigs te leeren, waardoor hij eenmaal in staat gesteld zou kunnen worden in zijn eigen onderhoud te voorzien. En dit was ook niet te verwachten van een jongen van zeven jaar. Evenwel, al zou hij er zich ook nog zoo ongerust over gemaakt hebben, hij had er toch niets aan kunnen veranderen.

Zoo bevonden zij zich op zekeren dag in Augustus bij prachtig weer in een groot park, waar dikwijls kinderen kwamen spelen. De blinde had er plaats genomen op een bank onder het loof van een kastanjeboom; en terwijl hij op dit schaduwrijke plekje zat uit te rusten, stond Ben met zijn bakje gereed om elken voorbijganger het smeekende „Een centje voor mijn blinden vader als 't u blijft!” te laten hooren. En als men hem geen

gehoor scheen te geven, dan liep hij een eindje mee, om zijn bede met meer aandrang te herhalen. Eindelijk echter, toen er toch niemand in 't gezicht was, ging hij ook eens op de bank zitten, waar intusschen niet ver van den blinde, een klein meisje had plaats genomen, dat met haar poppenwagen langen tijd in 't park had rond gereden, en nu haar lievelingen op den arm droeg, als waren het werkelijk kindertjes. Doch al spoedig scheen het aardige ding om een praatje verlegen, en daar de geliefkoosde poppen hardnekkig bleven zwijgen, wendde zij zich tot Ben, na hem eerst van ter zijde eens goed opgenomen, en ook een onderzoekenden blik geworpen te hebben op den man, die naast hem zat.

„Is dat je vader?” zoo begon zij heel zacht en aarzelend.

„Ja,” zei Ben; en tot zijn verontschuldiging moeten wij zeggen, dat hij werkelijk den blinde als zijn vader was gaan beschouwen; ten eerste, omdat hij niet begreep, waarom hij hem anders vader noemen moest, en dan, zoo had hij zich bedacht, er hadden vroeger in 't hofje ook wel kinderen gewoond, die een andere moeder hadden gekregen, toen de hunne gestorven was, en als zijn tante nu zijn moeder was geworden, zooals zij hem had gezegd, dan moest zijn oom toch zeker wel zijn vader wezen. Hij hield het dus volstrekt niet voor een leugen, wat hij het meisje antwoordde.

„Is hij blind?” vroeg zij nog zachter.

Ben knikte toestemmend.

„Dan kan hij dus nooit alleen uitgaan, nietwaar? Wie gaat er met hem mee, als jij naar school bent?”

„Ik ga nooit naar school.”

„Wat! ga je nooit naar school? Dan kun je zeker ook nog in 't geheel niet lezen?”

„Nee,” zei de knaap een beetje verlegen.

„Nu, ik wel,” hernam zij; „ik kan ten minste al zelf mijn tekst leeren.”

„Wat is een tekst?” vroeg Ben, en keek haar nieuwsgierig aan.

„Wel, weet je dat niet? Je bent een domme jongen, hoor! Een tekst dat is . . . die staat altijd gedrukt op een stukje papier, en dien moeten we leeren voor de Zondagsschool.”

Ben was natuurlijk niet veel wijzer geworden door dit antwoord.

„Ga je dan 's Zondags ook naar school?” vroeg hij, na een oogenblik stilzwijgens.

„Ja, maar niet om lezen te leeren! Wij hooren daar mooie geschiedenissen vertellen uit den Bijbel, en er wordt gezongen en gebeden.”

„Bidden kan ik ook,” zei Ben niet zonder trots, „dat heeft mijn moeder mij geleerd.”

„Zoo? — *Ik* ken een tekst over 't bidden; wil je eens hooren?” En meteen begon zij: „Bidt, en u zal gegeven worden.”

„Gegeven?” zei Ben, „wat wordt er gegeven?”

„Wel, weet je dat ook al niet? Als je wat aan God vraagt, dan krijg je het immers?”

„*Ik* heb nog nooit wat gekregen,” verzekerde Ben.

„Nu, dan heb je zeker nog nooit wezenlijk gebeden, hoor! Moe zegt: als je bidt, dan krijg je *altijd* wat. Ik heb wel eens gebeden om een mooie pop, en toen heb ik ze gekregen ook; en verleden had ik zoo'n hoofdpijn, toen heb ik gebeden of het over mocht gaan, en het gebeurde ook; en nog eens op een anderen keer had ik een dubbeltje verloren; nergens was het te vinden.

maar toen ik er den lieven Heer om gevraagd had, zag ik het opeens liggen."

"Dus wat je vraagt, dat krijg je altijd?" hernam Ben met stralenden blik.

"O, neen!" antwoordde zij snel, „alleen als het goed voor ons is! Maar als wij niet krijgen wat wij vragen, dan krijgen wij toch iets beters, zegt moeder."

Vol verbazing had de knaap zitten luisteren; dit was iets geheel nieuws voor hem, maar recht begreep hij het nog niet. „Heb je dan ook een versje opgezegd?" vroeg hij weifelend.

„Een versje opgezegd? Welneen! Ik heb alleen maar aan den lieven Heer verteld, wat ik graag hebben wou."

„Maar wie is dan toch die lieve Heer? Ik begrijp je niet."

Nu echter steeg de verbazing van het meisje ten top. „Weet je niet wie de lieve Heer is?" riep zij uit; „ik dacht dat alle kinderen dat wisten, behalve bij de heidenen . . . je vader is toch geen heiden?" eindigde zij eenigszins angstig en met een schuwen blik naar den blinde, die intusschen met groote opmerkzaamheid naar dit kinderlijk gesprek zat te luisteren. Ook Ben keek hem even aan, en haalde toen de schouders op, want hij wist in de verste verte niet, wat een heiden was.

Nu heerschte er een oogenblik stilte. „O ja, je wou weten, wie de lieve Heer is," hernam de kleine praatster daarop weer. „Wel, zie je, de lieve Heer heeft ons allemaal gemaakt; Hij woont daarboven in den hemel, en Hij kan ons overal hooren en zien. Lang geleden is Hij ook op aarde geweest, en weet je, wat Hij toen eens van de kinderen gezegd heeft?"

„Neen," zei Ben, die zich hoe langer hoe meer bewust werd van zijn diepe onwetendheid in elk opzicht.

„Het is de tekst, dien ik voor den volgenden Zondag leeren moet,” hernam zij; „ik geloof wel, dat ik hem al ken.” Daarna sprak zij langzaam en duidelijk: „Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet, want . . . want . . . , dat was ook zoo'n moeilijk woord, ik kan het maar niet onthouden. Wacht, ik zal nog eens beginnen: Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet, want . . . want . . .”

„ . . . Derzulken is het Koninkrijk der hemelen,” zoo liet de blinde zich hooren.

Beide kinderen keken hem verbaasd aan. „Kent u dien tekst ook?” riep het meisje uit; terwijl zij opsprong en vlak voor hem ging staan, „dan bent u ook zeker geen heiden.”

„Het scheelt tegenwoordig niet veel,” mompelde hij, en wendde het hoofd af.

„Hebt u dien tekst ook voor de Zondagsschool geleerd?” hervatte zij nieuwsgierig.

„Neen kind; van Zondagsscholen heb ik nooit gehoord, maar mijn . . . mijn moeder leerde mij elken Zondag een tekst; en die woorden heb ik heel dikwijls aan mijn zusjes moeten voorzeggen, toen ik al een groote jongen was geworden.”

Een diepe zucht was het eind van deze verklaring.

„En zijn die zusjes nu ook al groot?” ging de kleine vraagal voort.

„Dood zijn ze, allemaal,” klonk het haar tegen op een toon, zóó bitter, dat zij er van schrikte en een weinig achteruit trad. Toch waagde zij het even daarna nog te vragen:

„En uw moeder?”

„Ik weet het niet,” antwoordde hij somber: — „zij

woonde vroeger in Amsterdam — misschien nog wel, of . . . .”

„Amsterdam? Daar ben ik ook wel eens geweest! Het is heel ver weg van Rotterdam. Wij hebben ten minste o, zoo lang, in den trein gezeten! — Onze oude baker is er ook vandaan gekomen, zegt Moe; juffrouw Koekoek, heet zij; vindt u dat niet een grappigen naam?”

„Wat zeg je daar, kind? *Hoe* heet zij?”

„Juffrouw Koekoek,” herhaalde het meisje.

„En is zij oud, zeg je?”

„Ja, zij heeft grijs haar, en groote rimpels in haar voorhoofd, maar zij is nooit knorrig; ik houd veel van haar.”

„Zou het mogelijk zijn?” prevelde de blinde; „o, dat ik nog eenmaal haar stem mocht hooren! — Waar woon je, kindlief?” ging hij overluid voort.

„Daar ginds,” was het antwoord, „juist bij den ingang van het park, in dat huis met klimop begroeid. O, kijk,” zoo liet zij er haastig op volgen, „daar komt Sientje aan, nu moet ik weg.” En hen vriendelijk toeknikkend, zonder te bedenken, dat de blinde dit niet zien kon, liep zij op een drafje de meid tegemoet, die haar kwam halen. De bedelaar echter bleef nog langentijd op hetzelfde plekje zitten, in diep nadenken verzonken; en ook Ben sprak geen woord, want zijn hoofdje was vol met nieuwe denkbeelden, en hij trachtte zich alles precies weer voor den geest te brengen, wat het kleine meisje hem gezegd had. „Vader,” riep hij eensklaps uit, „het begint te regenen!” En nauwelijks had hij dit gezegd, of een zware donderslag deed hen beiden verschrikt opspringen.

„Kom gauw mee, Ben,” sprak de blinde, het kind

bij de hand vattend, „en zie maar, of je ook ergens een plaatsje kunt vinden om te schuilen.” En zóó snel liep hij voort, dat de knaap hem nauwelijks kon bijhouden. Ook lag er op zijn gelaat een uitdrukking van angst, zooals Ben er nooit te voren op gezien had, ook wanneer zij, wat al meermalen gebeurd was, door een onweder overvallen waren, evenals nu. Wat kon er de reden van wezen? Als iemand hem dit gevraagd had, dan zou hij er waarschijnlijk geen verklaring van hebben kunnen geven; toen ten minste nog niet, maar niet lang daarna werd het hem duidelijk: zijn geweten was ontwaakt, en wel door de eenvoudige woorden van het meisje, dat hem, zonder het te weten, de gebeurtenissen van lang vervlogen jaren, en vooral ook de beeltenis zijner lieve, vrome moeder, weer voor den geest had gebracht, maar ook zijn zonde en schuld; want hij had haar verlaten, om zijn eigen weg te gaan en te leven geheel naar zijn goeddunken. En denkende aan dien Heiland, over Wien het meisje sprak, en Dien zijn moeder hem vroeger zoo menigmaal had voorgesteld, was hij het zich eensklaps bewust geworden, hoe vreeselijk slecht, ja afschuwelijk hij wel wezen moest in de oogen van dien Heilige. Daarom scheen het hem thans toe, alsof elke donderslag bestemd was om hem te verpletteren.

Zoo kwam hij eindelijk thuis, benauwd, angstig, gejaagd, en tevergeefs zocht hij dien nacht rust in den slaap.

MOEDER EN ZOON.

Een week lang ging de bedelaar nu elken dag met zijn kleinen geleider naar hetzelfde park, beiden in de hoop het aardige praatstertje, zij het ook om geheel verschillende beweegredenen, daar weer aan te treffen. Doch op welk uur zij er zich ook bevonden, het kind was er niet. Toch kon de blinde niet nalaten telkens weder zijn verlangen te kennen te geven, om er heen te gaan; ook wilde hij altijd het huis met klimop begroeid voorbij, en dan vroeg hij steeds aan Ben, of hij er niemand zag, voor een raam, of aan de deur, maar niet een enkelen keer was dit het geval geweest. Eindelijk echter, op den tienden dag na hunne ontmoeting met het kleine meisje, toen zij juist bij dezelfde bank genaderd waren, daar kwam zij aan met haar poppenwagen, doch nu in gezelschap van een oude juffrouw met een zuigeling in de armen; en nauwelijks had zij den blinde met zijn kleinen geleider ontdekt, of zij riep uit: „O, kijk eens, baker! daar is hij weer met denzelfden, kleinen jongen!” De aangesprokene, een tamelijk bejaarde vrouw, met een gelaat waarop smart, maar te gelijker tijd inwendige vrede te lezen stond, keek in de aangewezen richting, glimlachte even, en wierp toen een blik vol medelijden zoowel op den man als op het kind, dat hem geleidde.

Intusschen had de blinde den uitroep van het meisje gehoord, waarna hij eensklaps was blijven stilstaan, met het gelaat gewend naar den kant, vanwaar de stem weerklonken had; en haastig fluisterde hij den knaap,

die hem verwonderd aankeek, toe: „Je moogt *haar* niet om een cent vragen, hoor!”

Op dit oogenblik was het meisje hen genaderd. „Zoo ben je daar weer?” sprak zij, Ben aanzienste, „*ik* ben al dien tijd ziek geweest; vandaag mocht ik voor 't eerst weer uitgaan.”

„En hoorde ik u niet spreken tot de baker?” Zoo haastte zich de blinde te vragen, zonder op haar mededeeling acht te slaan. „Is zij bij u?”

„Ja, daar is zij met de kleine zus.”

„Ik wou haar zoo graag eens even wat vragen,” hernam hij op gejaagden toon. „Ach, wat zou ik niet willen geven, om haar nog eenmaal te kunnen zien!” Zoo eindigde hij onhoorbaar, onder het slaken van een diepen zucht; „wel ben ik zwaar gestraft! — Ben,” ging hij voort, zich tot den knaap keerend, „ga jij maar even op de bank zitten.”

De jongen gehoorzaamde.

„Baker, de blinde man wil u wat vragen!” Deze woorden van het meisje deden de oude juffrouw, die juist den bedelaar wilde passeeren, even stilstaan.

„Arme man, ik heb niets bij mij,” sprak zij vriendelijk, „maar . . . .”

„Neen, neen!” viel hij haar in de rede, „geen aalmoes wil ik van u; heel wat anders heb ik u te vragen.”

„Wel, wat dan?” vroeg zij met een medelijdenden glimlach; doch een plotselinge verandering onderging haar gelaat, toen hij hernam: „Zou ik eens mogen weten, of u een zoon hebt, die Albertus Koekoek heet?”

„Wat!” riep zij uit, „weet gij iets van hem? Leeft hij nog?”

De blinde knikte toestemmend, want hij voelde, dat

de woorden hem als 't ware in de keel bleven steken, en met beide handen op zijn stok geleund, scheen het hem evenwel moeite te kosten op de been te blijven.

„Kent gij hem? Weet gij waar hij thans is? O, zeg mij toch alles!” sprak zij met aandrang. „Het is nu vijftien jaar geleden sinds ik iets van mijn armen jongen gehoord heb, en ik durfde al niet anders meer gelooven dan dat hij dood was.”

„Misschien zou het u aangenamer zijn te weten, dat hij dood was,” hernam de man op somberen toon, „dan te vernemen, dat hij slechts is blijven leven om een ellendige bedelaar te worden, zooals ik.”

„Een bedelaar,” riep zij uit, „is het zoover met hem gekomen? — U is dat niet kwalijk te nemen,” liet zij er terstond op volgen, „omdat gij blind zijt en dus niet werken kunt.”

„Uw zoon heeft twaalf jaar geleden een ongeluk gekregen, waardoor hij ook buiten staat is te werken, maar hij gelooft dat dit een straf is van God, omdat hij zijn moeder niet heeft willen gehoorzamen, en hij haar zooveel verdriet heeft aangedaan.”

„Het moge zoo zijn,” was het treurig antwoord; „doch dit neemt niet weg, dat ik hem toch liefheb, evenals te voren. O, waarom is hij niet teruggekeerd naar zijn moeder?”

„Dit zou hij misschien nog gewaagd hebben, als hij niet intusschen getrouwd was met het meisje, waarvoor u hem zoo dikwijls had gewaarschuwd, want met haar durfde en wilde hij niet komen, en zonder haar kon hij niet gaan.”

„Ik zou wel naar hem toe gekomen zijn, als ik maar geweten had, waar hij was, maar nooit heeft hij mij

eenig bericht gezonden, en schrijven kon hij toch wel?"

„Nee, ook dat kon hij niet, want.... want.... Moeder, uw Bertus was blind geworden.”

Met strakken blik staarde juffrouw Koekoek hem aan. Waakte of droomde zij? Had die blinde bedelaar haar „moeder” genoemd? Kon *dat* haar eigen zoon Bertus wezen, wiens beeld haar voor den geest stond, zooals zij hem 't laatst had gezien, als een kloek gebouwd jongeling van achttien jaren, met fieren tred en helder blauw oog, dat straalde van levenslust? Doch ja, reeds dadelijk had zijn stem haar zonderling getroffen, zonder dat zij er zich rekenschap van had weten te geven. En hoe kon zij er nog aan twijfelen! Daar viel haar oog op zijn linkerhand, waarvan de twee middelste vingers aan elkaar gegroeid en stijf waren.

„Moeder!” riep de blinde uit, op een toon van wanhopige smart, daar hij de uitwerking zijner woorden op haar gelaat niet kon gadeslaan, en zij geen enkel geluid deed hooren. „Moeder, o, zeg alleen maar, dat u het mij vergeven hebt, en ik zal heengaan, om u nooit meer onder de oogen te komen.”

Als eenig antwoord echter vatte zij hem zacht bij den arm en voerde hem mee naar de bank, want zij voelde, dat haar knieën begonnen te knikken, en zij vreesde het kleine wicht, dat zij droeg, te laten vallen. Toen zeeg zij neer en barstte in tranen uit, tot niet geringen schrik van het meisje, dat weer druk met Ben had zitten praten, maar nu eensklaps opsprong en bij haar kwam staan.

„Je moogt onze baker niet aan 't huilen maken, hoor!” sprak zij, den bedelaar alles behalve vriendelijk

aanziende, „anders zal ik het eens aan een agent vertellen of aan papa!”

„Stil liefje,” zei de baker met een poging om haar kalmte te hernemen, „hij kan het niet helpen.” Toen boog zij zich tot haar zoon en fluisterde hem toe: „wacht hier even, dan zal ik haar en de kleine naar huis brengen en terugkeeren; aan mevrouw kan ik alles vertellen, en zij kan wel een uurtje mijn hulp ontberen; over een paar dagen ga ik toch weg.”

De blinde knikte toestemmend, en na nog een klein poosje gezeten te hebben, tot zij zich niet zoo zenuwachtig meer gevoelde, stond zij op om heen te gaan. Nauwelijks echter had zij een paar stappen gedaan of zij keerde haastig terug: „Bertus, mijn jongen,” sprak zij met gesmoorde stem, „gij *zult* immers hier op mij wachten? Denk er aan, als ik u thans niet weervond, zou mijn smart grooter zijn dan ooit te voren!”

„O, Moeder,” stamelde hij, „smart om mij? Maar ik beloof u, dat ik wachten zal; ik zou zoo niet kunnen heengaan, nu ik eenmaal uw stem weer heb gehoord.”

Vijftien minuten later zat zij weer bij hem, en nu herhaalde de zoon zijn bede om vergiffenis.

„Kind, die had *ik* u al lang geschonken,” dit zeggende vatte de oude vrouw hem diep bewogen bij de hand, „maar o, zoek ook vergeving bij God! Al waart ge voor mij de beste zoon geweest, die er zou kunnen bestaan, dan nog zou Hij het „schuldig” over u moeten uitspreken, want Hij zelf heeft gezegd: „Er is niemand, die goed doet, ook niet tot één toe.” En „het gedichtsel van 's menschen hart is boos van zijne jeugd aan.” Doch „Hij heeft geen lust in den dood des zondaars, maar daarin, dat hij zich bekeere en leve.”

„Zich bekeere en leve,” herhaalde de blinde treurig, „voor mij is daar geen kans meer op; ik ben al te slecht; hoe zou ik mij *kunnen* bekeeren? En hoe heb ik ooit kunnen denken, dat ik toch wel wat beter was dan zoo menig ander, terwijl er toch zeker geen grooter zondaar op den aardbodem leeft dan ik ben!” Daarop vertelde hij, hoe sedert een dag of tien een vreeselijke angst bij de gedachte aan God zich van hem had meester gemaakt, nadat hij door de eenvoudige woorden van het kind tot nadenken was gebracht. „Nacht en dag heb ik tot God geroepen om genade,” zoo eindigde hij met een zucht, „maar hoe kan ik hopen, dat Hij mij zal verhooren, die nooit naar Hem heb willen luisteren; die geleefd heb, erger dan een heiden, hoewel ik Zijn roepstem zoo menigmaal had vernomen!”

Terwijl hij zoo sprak, was het gelaat zijner moeder zichtbaar verhelderd; en geen wonder! Is niet de eerste stap om gered te worden, dat men zich schuldig erkent? „Bertus,” zeide zij zacht en teeder, „luister eens; de Heere Jezus heeft gezegd: „Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering,” ook staat er in Zijn Woord geschreven: „Want Christus, toen wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddeloozen gestorven.” „Hoort gij het wel, kind? voor *goddeloozen!* Laat dus varen uw twijfel en vrees, en neem geloovig aan, wat Hij u uit genade, uit enkel vrije genade aanbiedt.”

„Voor goddeloozen,” prevelde de blinde, „als er *dat* staat, dan . . .”

Hij voleindigde den zin niet, maar boog het hoofd en vouwde de handen als om te bidden.

Intusschen was Ben, door nieuwsgierigheid gedreven,

al nader en nader bij gekomen, tot hij nu vlak voor juffrouw Koekoek stond, die hij met bevreemding aanstaarde. Hij kon maar niet begrijpen, waarom zij, zonder de kinderen, weer terug gekomen was, en wat zij toch met zijn oom te praten had. Zijn oom, ja, sedert een week had de blinde hem verboden, nog langer over hem te spreken als van zijn vader, of hem zoo te noemen. „Het is een leugen, jongen,” had hij gezegd, „en het spijt mij genoeg, dat ik je al zoo dikwijls heb laten liegen. Zeg voortaan maar net, zooals het is, dat ik je oom ben, en dat je tante thuis is, hoor!”

Nu, Ben had zich ook hierin weer geschikt, hoewel hij die gedurige verandering heel vreemd en lastig vond; en gelukkig voor hem had zijn tante er tot op dien dag niets van gemerkt, anders zou het zeker niet zoo heel best met hem afgelopen zijn, dat hij zich aan haar bevel niet gehouden had.

„’t Is waar ook!” riep juffrouw Koekoek uit; „gij hebt uw zoontje bij u! Ik heb den knaap daar straks gezien, maar in ’t geheel niet meer aan hem gedacht. — Kom eens hier, kleine man, ik ben . . .”

„Nee, Moeder, neen!” viel de blinde haar in de rede, „dat kind is het mijne niet!”

„Hé,” hernam zij verbaasd, „Liesje heeft mij toch verteld, dat hij u vader noemde, en dat zij ook nog gevraagd had, of gij zijn vader waart! Dan heeft zij dat zeker gedroomd!”

„Nee, Moeder, zij heeft het wel degelijk goed gehoord; maar ook die zonde heb ik op mijn geweten, dat ik dit kind heb leeren liegen. Het is een weesje, en wij hebben het in huis genomen, alleen om er voordeel van te trekken. Tot een bedelaar zal de jongen opgroeien,

evenals ik! O, hoe zal God mij vergiffenis kunnen schenken, voordat ik *dit* kwaad althans weer goed gemaakt heb? . . . En toch, ik weet niet hoe ik er verandering in brengen kan; hij heeft geen andere familie dan ons, en ik *moet* bedelen."

„Hoe ging het, vóórdat gij dit kind in huis hadt genomen?"

„Toen had mijn vrouw een grooten jongen gehoord om mij te geleiden, want zijzelve wil niet meegaan; maar zij vond, dat er veel te weinig geld inkwam: en ik ben zeker, dat zij er niet van zou willen hooren dit kind in huis te houden zonder er voordeel van te trekken. O, Moeder, zeg toch eens, wat moet ik doen?"

„Bidden, mijn jongen. — „Indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begeere," zoo staat er geschreven, „die een *iege*lijk mildelijk geeft en *niet verwijt*, en zij *zal* hem gegeven worden." — Al is het uw eigen schuld, dat gij in moeielijkheden gekomen zijt, toch moogt gij tot Hem gaan, en Hij verwijt niet. Neem met uw zonden en schuld de toevlucht tot den Heere Jezus, die met open armen gereed staat om u te ontvangen; en zeg Hem al wat u bezwaart, dan wil Hij in orde maken, wat gij bedorven hebt en Hij wil u leeren doen wat goed is; doch in *eigen* kracht kunt gij slechts nog meer bederven. — Maar nu moet ik heengaan, mijn kind; waar kan ik u komen opzoeken?"

„Mij opzoeken in mijn ellendige woning? O, Moeder, doe dat niet. Mijn vrouw zou u misschien niet eens vriendelijk ontvangen. En . . . het is daar geen omgeving voor u."

„De Heere Jezus werd ook niet vriendelijk ontvangen, toen Hij hier op aarde kwam, en dat nog wel om

vijandige zondaren te redden van den eeuwigen dood! En welk een omgeving voor Hem, die in de heerlijke woning van God had verkeerd, omringd door heilige engelen. O, Bertus, mijn jongen, als ik daaraan denk, dan kan de ellendigste omgeving niet te ellendig zijn voor mij om er in te verkeerem."

Aarzelend gaf nu de blinde zijn adres op, en met een hartelijken handdruk namen moeder en zoon afscheid van elkander.

Een uur later strompelde laatstgenoemde de oude trap op, die naar zijn ongezellige woning voerde, toen hij eensklaps uitgleed en achterover naar beneden tuimelde. In zijn val sleepte hij Ben mede, die echter slechts een paar lichte kneuzingen bekwam, terwijl hijzelf, hevig bloedend en met gebroken been, bewusteloos liggen bleef. Doodelijk verschrikt begon Ben zoo hard te schreeuwen als hij maar kon, waarop haastig de bureu kwamen aanloopen, en ook zijn tante weldra verscheen, welke laatste, ziende wat er gebeurd was, luide begon te jammeren niet alleen, maar ook te schelden, en wel op den kleinen knaap, dien zij als de oorzaak van het ongeluk beschouwde.

Inmiddels namen eenige mannen den bewustelooze op, droegen hem naar boven, en legden hem neder op een bed, dat midden in de kamer lag. Het was met een ledikant en nog enkele andere meubelstukken, die te zamen de kleine nalatenschap uitmaakten van Ben's moeder, een uurtje te voren daar gebracht.

Vervolgens werd er een dokter gehaald, en deze verklaarde, dat de man onverwijd naar het gasthuis moest worden vervoerd, hetgeen dan ook gebeurde.

BEN'S EERSTE GEBED.

Een paar dagen na het hierboven vermelde, begaf de oude juffrouw Koekoek zich op weg om haar zoon een bezoek te brengen. Het was reeds schemerduister, en daar zij slechts heel weinig bekend was in de stad, kostte het haar nogal moeite den weg te vinden. Doch met gedurig vragen kwam zij er toch, en betrad eindelijk het huis, waarin zij hoopte haar Bertus te zullen aantreffen. Thuis was hij zeker op dit uur van den dag, meende zij, en zonder aarzelen besteeg zij de ongemakkelijke trappen, steeds om zich heen tastend, want het was er reeds stikdonker, en geen bewijs van licht was er ergens te bespeuren, om haar een weinig te hulp te komen op haar tocht naar de bovenste verdieping. Zoo was zij al hijgend bezig de tweede trap te bestijgen, toen haar uit een der vertrekken een dronkenmanslied in de ooren klonk, uit een ander woest getier en geraas, en uit een derde vloeken en schelden. Nu bleef zij een oogenblik besluiteloos stilstaan, doch na een stil gebed vatte zij weer moed en ging verder. Eindelijk bereikte zij het portaal, waar haar zoon moest wonen. Voorzichtig schreed zij voort; want ook daar was alles donker, en zij wist thans niet beter te doen dan haar stem te laten hooren. „Woont hier Bertus Koekoek?” Zoo riep zij stilstaande bij een deur, die half openstond.

Geen antwoord.

Luider dan eerst herhaalde zij haar vraag; en nu ontstond er eenig gestommel op de kamer.

„Wie is daar?“ vroeg een bevende kinderstem.

„Woont Koekoek hier?“ zoo vroeg zij voor de derde maal.

„Koekoek? . . . ik weet het niet,” was nu het antwoord.

Intusschen waren hare oogen een weinig aan de duisternis gewend geraakt, en ontdekte zij een knaap van omstreeks zeven jaar, die tot op den drempel genaderd was.

„Woont hier niet een blinde man?“ vroeg zij weder, „en ben jij niet het jongetje, dat hem altijd geleidt?“

„Ja,” zei Ben — want hij was het — „maar mijn oom is van de trap gevallen, en de menschen zeggen, dat hij in 't gasthuis ligt.“

„Wat zeg je kind?“ riep zij uit, bevend van schrik, „'t is toch niet waar?“

„Ja, 't is waar,” zei Ben treurig, „hij heeft zijn been gebroken, en nog meer, geloof ik; Tante zegt, dat hij sterven zal net als Moeder.“

Dit zeggende wischte het kind zich de tranen uit de oogen en leunde lusteloos met het hoofdje tegen den post van de deur.

„Is je tante thuis?“ hernam de bezoeker, die het vreeselijke nieuws nog niet gelooven kon.

„Zij slaapt,” zei Ben zacht, zonder zich te verroeren.

„Wil je haar even gaan wakker maken? Ik moet haar spreken.“

„Ik durf niet,” fluisterde het kind angstig.

„Wijs mij dan maar, waar zij is, dan zal ik het doen.“

„Daar in haar stoel,” antwoordde het knaapje nauw hoorbaar; „ik denk, dat zij boos zal wezen als u het doet.“

Doch juffrouw Koekoek liep in de aangewezen richting voort, zag haar zitten, schudde haar tot zij wakker was, en zei toen op gejaagden toon: „Gij zijt de vrouw

van Albertus Koekoek, nietwaar? *Ik* ben zijn moeder; zeg mij toch wat er met hem gebeurd is!"

Brommend richtte de vrouw zich op, wreef zich de oogen uit, poogde de spreekster in 't gelaat te zien, en sprak toen gemelijk: „Wat er met 'm gebeurd is? Wel, die kwajongen daar het 'm van de trap laten tuimelen, en het endje zal wel de dood wezen. Daar neem je nou een ander z'n kind voor in huis! Maar *als* de man sterft, dan jaag ik den rekel de straat op als een hond, daar kan ie op rekenen, de bengel!"

De oude juffrouw zuchtte diep: Was dit ruwe, ongevoelige schepsel de vrouw van haar eenigen zoon? En dat arme weesje was aan *hare* zorgen toevertrouwd?

„*Wat* zei je," hernam de vrouw zich eensklaps bezinnend, „dat je zijn moeder bent? Wel, mensch, hij het me nooit verteld, dat ie nog een moeder had! 't Is meer dan ik wist, hoor!"

Juffrouw Koekoek gevoelde volstrekt geen lust om met deze vrouw in gesprek te komen, daarom antwoordde zij eenvoudig: „Een paar dagen geleden heb ik hem voor 't eerst na vele jaren weer ontmoet, en nu was ik gekomen om afscheid van hem te nemen, eer ik weer naar Amsterdam vertrek. — Op welk uur van den dag zou ik bij hem toegelaten kunnen worden?"

„Mensch lief, hoe weet ik dat? 't Beste is, dat je 't gaat vragen!"

„Ben je zelf dan nog niet bij hem geweest?"

„Wel ja, maar toen heb ik naar geen klokken gekeken!"

„Weet je niet zoo ongeveer hoe laat dat geweest is?"

„Wel, 's middags was het in elk geval, maar of het drie, vier, vijf of zes uur was, daar weet ik niks van te zeggen!"

„Nu,” dacht de oude juffrouw Koekoek, hoe langer hoe meer ontstemd, „als zij dagelijks hare geregelde bezigheden had, dan zou zij het wel weten, al had zij nooit geleerd op de klok te zien, en als zij veel belang stelde in haar man, dan zou zij wel gevraagd hebben op welke uren zij hem zien mocht.”

Een diepe zucht was het eind van hare overdenking.

En nu, wat kon zij doen dan onverrichter zake naar huis terugkeeren, en den volgenden dag op goed geluk af, toegang trachten te verkrijgen tot het ziekenhuis? Zij groette dus, en schuifelde het donkere portaal weer over, en de trappen af, meer bedroefd, teleurgesteld en ontmoedigd dan ooit te voren in haar gansche leven.

Den volgenden avond, ongeveer op denzelfden tijd kwam er weer iemand de trap op strompelen, om ook bij de halfgeopende deur aan het einde van het bovenste portaal stil te houden. Nu echter was het een man, en met forsche stem riep hij: „Ben ik hier terecht bij vrouw Koekoek?”

Ben, die juist in zijn hoekje onder de tafel — het bed zijner moeder was al verkocht door zijn tante — ingeslapen was, schrikte wakker, en luisterde angstig toe. „Vrouw Koekoek,” schreeuwde de man weder, „ben je daar?”

„Ja,” riep daarop een schrille stem terug, „wie ben je en wat kom je doen half in den nacht?”

„Half in den nacht,” prevelde de onbekende binnensmonds, „’t is even negen uur! — Ik kom met een boodschap uit het gasthuis,” vervolgde hij luider; „je man is opeens erger geworden, en als je hem nog spreken wilt, dan mag je vóór den nacht wel komen! Goeien avond!”

De man ging weer heen. Toen hoorde Ben, dat zijn tante opstond, brommend een paar kleedingstukken bij elkaar zocht, die aantrok, en daarna de kamer verliet. — „Wat zou er gebeurd zijn?” zoo vroeg hij nu zichzelf af; was zijn oom wellicht al gestorven, evenals zijn moeder? En wat zou er dan met hem gebeuren? Had zijn tante niet gezegd, dat zij hem de straat zou opjagen? Een doodelijke angst en een vreeselijk gevoel van verlatenheid maakten zich van hem meester.

Eensklaps echter kwam hem het kleine meisje uit het park voor de aandacht. „Als je bidt, dan krijg je altijd iets,” had zij gezegd, en „God hoort en ziet ons overal.” Zou God hem wezenlijk daar kunnen zien in zijn donkere hoekje? En was Hij niet te ver weg om hem te kunnen verstaan?

„Ik zal het probeeren,” zoo besloot hij eindelijk, „haar heeft het toch ook geholpen, toen zij een dubbeltje had verloren.” En de handen vouwend, zooals hij gewoon was te doen, wanneer hij zijn „versje” ging opzeggen, sprak hij half overluid: „Lieve Heere, ik ben zoo bang om op straat gejaagd te worden, en toch wil ik ook niet graag bij tante blijven, als oom dood is, maar wil U mij als 't U belieft een andere moeder geven, die voor mij zorgt? Amen.” Daarna legde hij zich weer neder en sliep weldra in.

„Zou het gebeuren?” was het eerste wat hij zich afvroeg den volgenden morgen, toen hij wakker werd en zich langzamerhand alles weer herinnerde; en „zou het gebeuren?” zoo vroeg hij zichzelf gedurig weder af dien dag en den volgenden, maar alles bleef gelijk het was. Zijn tante schold op hem meer dan ooit, ook gaf zij hem geen eten meer, zooals te voren, hoewel

zij toeliet, dat hij de korstjes, die zij liet liggen, en de kliekjes, die zij overliet, opat. En op den derden dag snauwde zij hem toe, dat hij nu maar voor zichzelf moest gaan bedelen, want dat zij hem voor niemendal den kost niet kon geven.

„Komt . . . . komt . . . . hij dan niet terug?” waagde hij haar te vragen. *Oom* durfde en *vader* wilde hij niet zeggen. Doch eer zij antwoord had kunnen geven, trad de oude baker weer binnen. Nu was het helder dag en het ontging haar niet, hoe vreeselijk vuil en verwaarloosd alles in het vertrek er uitzag. Ook had zij de laatste woorden van de onvriendelijke bewoonster verstaan, maar zij liet er niets van blijken.

„Ik kom u vragen,” sprak zij zacht, „of ge mij dat kind wilt meegeven, dan zal ik er voortaan voor zorgen.”

„Voor mijn part, ja,” was het ruwe antwoord, „ik kan dien lastpost heel goed missen, hoor! — 't Is wat te zeggen zoo opeens broodeloos te zijn!”

„Broodeloos? Uw blinde man kon toch voor u niet zorgen, wel?”

Eenigszins beschaamd, daar zij het verwijt in deze woorden gelegen wel voelde, mompelde zij een paar onverstaanbare woorden en keerde zich naar het venster.

„Vindt gij goed, dat ik hem nu meteen maar meeneem?” hernam de bezoekerster.

„Wel ja! waarom niet? Hoe eer hoe liever!”

Ben, die getuige was van dit gesprek, keek verbaasd van de eene naar de andere, niet recht wetend wat hij er van denken moest; maar toen de oude juffrouw hem vriendelijk bij de hand nam, met een blik vol liefde en medelijden hem gadesloeg, en tot hem zeide: „Kom, kleine man, zeg uw tante maar goedendag, dan moogt

ge met mij meegaan naar Amsterdam, is dat niet goed?" toen hield hij zich eensklaps vast overtuigd dat God zijn gebed verhoord, en hem een andere moeder geschonken had.

„Maar," zoo hooren wij onze lezers vragen, „hoe kwam die oude juffrouw er toe, dat vreemde kind zoo maar opeens voor haar rekening te nemen? Wel ten eerste had zij reeds dadelijk, toen zij hoorde dat het een weesje was, medelijden met den knaap gevoeld; toch zou zij daardoor alleen waarschijnlijk niet tot dit besluit zijn gekomen, maar nog iets anders drong haar daar toe. Zij was namelijk den dag na haar eerste bezoek op de bovenkamer, naar het gasthuis gegaan en had daar haar zoon weer gesproken. Vol blijdschap had deze haar eerst meegedeeld, dat hij nooit meer zou behoeven te bedelen, omdat hij naar den Heere Jezus ging, die voor hem, goddelooze, aan het vloekhout gestorven was; en daarna had hij met stervende lippen haar gesmeekt zich over zijn pleegkind te ontfermen. „Ach, moeder," zoo had hij gezegd, „neem hem aan in mijn plaats! Ik bid u, beloof mij dit, dan kan ik gerust mijn hoofd neerleggen!"

En zij had het beloofd, hoewel het geen geringe zaak voor haar was om te volbrengen, want zij moest soms weken achtereen uit, doch zij geloofde dat de Heere haar wel den weg zou openen, om het kind dan door christelijke menschen te laten verzorgen. Ook werd zij hierin niet teleurgesteld, en onze Ben groeide op tot een nuttig lid der Maatschappij niet alleen, maar tot een discipel van den Heere Jezus, dien hij reeds vroeg als zijn Heere en Heiland leerde erkennen.
